

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY
V ROCE 2004

OLOMOUCKÝ KRAJ

Ministerstvo životního prostředí
prosinec 2005

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY
V ROCE 2004

OLOMOUCKÝ KRAJ

Ministerstvo životního prostředí
prosinec 2005

Vedoucí autorského kolektivu
Ing. J. Tesařová
vedoucí oddělení ekonomických analýz a statistiky MŽP

Autoři a spolupracovníci
Ministerstvo životního prostředí
Krajský úřad Olomouckého kraje (KÚ)

Dodání hlavních podkladů pro zpracování
Český statistický úřad (ČSÚ)
Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)
Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M. (VÚV T.G.M.)
Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR)
Ministerstvo zemědělství (MZe)
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL)
STOKLASA Tech.
Český úřad zeměměřický a katastrální (ČÚZK)
Správy národních parků (Správy NP)

Autorizovaná verze

© 2005

Ministerstvo životního prostředí

ISBN 80-7212-376-9

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O ÚZEMÍ	5
2. OVZDUŠÍ	5
2.1 Emise	5
2.2 Imise	7
2.3 Program realizace snižování znečišťování ovzduší v roce 2004	8
3. VODA	9
3.1 Zásobování pitnou vodou	10
3.2 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod	11
3.3 Stav povrchových vod, přehled největších znečišťovatelů	11
3.4 Odpadní vody	12
Významné akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách ukončené v roce 2004	13
3.5 Havárie	13
4. PŮDA	14
5. HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ	15
6. PŘÍRODA	16
7. LESY	17
8. ODPADY	19
Stavby pro odpadové hospodářství ukončené v roce 2004	22
9. STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE	22
10. DOPRAVA	23
11. ČINNOST KRAJE V OBLASTI PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	24
12. AKTIVITY NEZISKOVÉHO SEKTORU V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	24
13. PRIORITNÍ PROBLÉMY V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	25

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O ÚZEMÍ

Rozloha kraje (km²): **5 158,9**

Počet obyvatel: **635 449**

Hustota obyvatelstva (obyvatel.km⁻²): **123,2**

Zdroj: ČSÚ, ČÚZK

Olomoucký kraj je regionem s velmi bohatou kulturní a folklorní tradicí, a také s nespočetnou nabídkou pamětihodností. Je sestaven z území pěti okresů (Prostějov, Olomouc, Přerov, Šumperk a Jeseník), které jsou součástí dvou turistických regionů – střední Moravy a Jeseníků. Jeho snadná dostupnost vytváří kvalitní předpoklady pro bohaté turistické využití. Olomoucký kraj nabízí také řadu významných památek – hradů, zámků, muzeí, lázeňských míst, ale také parků, jeskyní a přírodních rezervací.

Za zmínku stojí CHKO Litovelské Pomoraví, která se rozkládá na březích řeky Moravy. Jde o rozsáhlý komplex lužních lesů s celou řadou vzácných druhů rostlin a živočichů, který má v případě povodní chránit okolní města před přívalem vody. Celou oblastí vede mnoho turistických a cyklistických tras. Samotná řeka Morava nabízí vodákům krásné, avšak poměrně náročné koryto.

Rovinatý terén střední Moravy vybízí k cykloturistice. Existuje propojený systém místních a regionálních tras, které navazují na dvě stěžejní dálkové cyklotrasy – Moravskou a Jantarovou. Nejen rovina, ale i hornatý sever Olomouckého kraje tvořený pohořím Hrubý Jeseník je stvořen pro milovníky zimních sportů. Jsou zde ideální sjezdové, ale i běžecké terény.

Olomoucký kraj nabízí řadu památek již v samotném centru regionu, Olomouci, s její městskou památkovou rezervací a sloupem Nejsvětější Trojice, jenž byl v nedávné době zapsán do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Olomouc je také známa jako místo konání květinové a zahradní výstavy Flora. Za vidění bezesporu stojí i řada dalších městských památek ve Šternberku, Litovli, Uniově, Prostějově, v Kostelci na Hané, Přerově, Hranicích, Šumperku, ve Velkých Losinách, Jeseníku a mnohých dalších městech.

2. OVZDUŠÍ

2.1 Emise

Z emisní bilance za rok 2004 vyplývá, že v daném roce měly v Olomouckém kraji největší podíl na produkci emisí tuhých znečišťujících látek (TZL) a oxidu siřičitého stacionární zdroje znečišťování ovzduší. TZL produkovaly především malé zdroje (lokální topeniště v obytných domech a bytech), na produkci oxidu siřičitého se pak nejvíce podílely velké zdroje. Největším producentem emisí oxidů dusíku a oxidu uhelnatého byly, tak jako v předešlém období, mobilní zdroje znečišťování ovzduší (doprava). Emisní zatížení Olomouckého kraje je značně nerovnoměrné, vzhledem ke koncentraci průmyslu a osídlení. Největší

zdroje znečišťování ovzduší se nachází v jižní části kraje, zejména v okresech Přerov a Olomouc.

Celkově lze vývojový trend v produkci emisí hodnotit jako vyrovnaný, oproti roku 2003 nedošlo k žádným výrazným změnám. Nárůst se projevil pouze u emisí SO₂ (cca 13,5 %).

Mezi provozovatele nejvýznamnějších zdrojů znečišťování ovzduší v Olomouckém kraji patří (zdroj je uveden v závorce u příslušného provozovatele):

- DALKIA Česká republika, a. s. (Teplárna Přerov, Teplárna Olomouc);
- CEMENT Hranice, a. s. (Cementárna Hranice);
- PRECHEZA, a. s. (Chemická výroba Přerov);
- SETUZA, a. s. (Extrakce a rafinace tuků Olomouc);
- EASTERN SUGAR ČR, a. s. (Kotelna Kojetín);
- Cukrovar Vrbátky, a. s. (Kotelna Vrbátky);
- UNEX Slévárna, s. r. o. (Slévárna Uničov).

Tabulka 1: Celkové emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů, podíly podle kategorií zdrojů znečišťování ovzduší (tis. t.rok⁻¹)

	Rok	REZZO	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
Emise celkem	2003	1–4	4,74	6,66	16,25	27,52	10,89	4,42
	2004	1–4	4,88	7,56	16,32	27,44	.	4,90
Velké zdroje	2003	1	0,34	4,90	2,98	2,37	.	0,57
	2004	1	0,30	5,31	2,79	2,34	.	1,06
Střední zdroje	2003	2	0,44	0,37	0,37	0,54	.	0,96
	2004	2	0,40	0,40	0,38	0,46	.	0,96
Malé zdroje	2003	3	1,91	1,01	0,79	3,94	.	2,76
	2004	3	1,82	1,47	0,81	4,32	.	2,76
Mobilní zdroje ^{*)}	2003	4	2,05	0,38	12,12	20,66	.	0,14
	2004	4	2,37	0,39	12,36	20,34	.	0,14

Data za rok 2003 jsou upravená, za rok 2004 předběžná.

^{*)} zahrnuty emise z otěrů pneumatik, brzd a vozovek

Zdroj: ČHMÚ

2.2 Imise

V roce 2004 bylo v Olomouckém kraji prováděno měření kvality ovzduší celkem na 12 monitorovacích stanicích, z toho 6 stanic provozuje ČHMÚ (Přerov, Prostějov, Jeseník, Olomouc, Dolní Studénka, Běloutín), 2 stanice EKOTOXA Opava (Paprsek a Bílá Voda) a po 1 stanici provozuje hygienická služba (Olomouc-Šmeralova), Městský úřad Šumperk (Šumperk), Magistrát města Olomouce (Olomouc-Hotel) a VÚLHM (Kunčice). Měření a posuzování kvality ovzduší se provádí podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), a podle nařízení vlády č. 350/2002 Sb., kterým se stanoví imisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší.

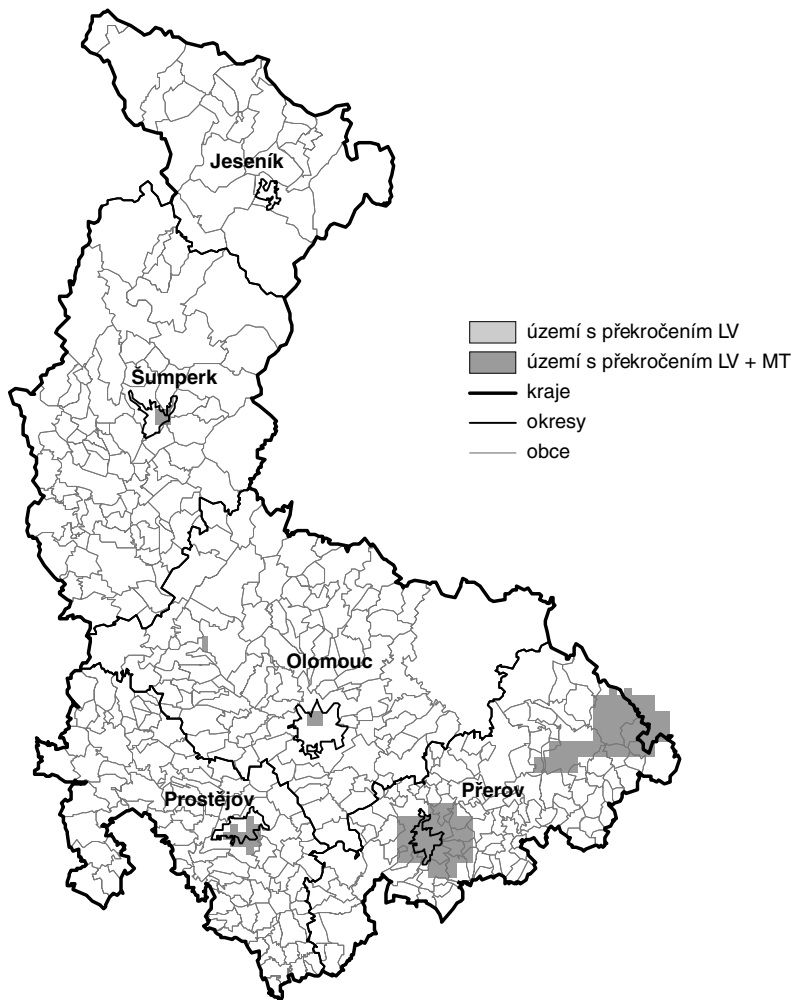
V Olomouckém kraji i nadále zůstává stálým problémem překračování limitních hodnot (LV) u suspendovaných částic velikostní frakce PM_{10} a u přízemního ozonu. Příčinou tohoto znečištění je silniční automobilová doprava (mobilní zdroje) ve všech větších městech Olomouckého kraje a sekundární prašnost. Největší překročení bylo naměřeno u ročního průměru suspendovaných částic PM_{10} na stanici v Přerově ($41,9 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Dále došlo k překročení LV u 24hodinového aritmetického průměru PM_{10} na stanicích v Přerově, Prostějově, Olomouci, Běloutíně a Dolních Studénkách, z toho nejvyšší hodnota byla naměřena na stanici v Přerově ($75,3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

Ve srovnání s rokem 2003 došlo v roce 2004 k nepatrnému snížení imisí PM_{10} (24 hodinový průměr) na stanicích v Přerově (z $84,3$ na $75,3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), v Prostějově (z $67,0$ na $58,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) a v Olomouci (z $75,7$ na $61,0 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

K nejpostiženějším lokalitám z hlediska překračování LV pro PM_{10} a ozon patří města Přerov, Olomouc, Prostějov a pro samotný ozon i Jeseník.

Z hlediska celkového hodnocení meziroční změny kvality ovzduší v Olomouckém kraji je situace stabilizována, neboť nedošlo k výraznějšímu navýšení imisí.

Obrázek 1: Území, na kterém došlo v roce 2004 k překročení imisního limitu (LV) nebo imisního limitu navýšeného o mez tolerance (LV + MT) pro alespoň jednu ze sledovaných znečišťujících látek, bez zahrnutí ozonu

Zdroj: ČHMÚ

2.3 Program realizace snížení znečištění ovzduší v roce 2004

V hodnoceném období nedošlo k realizaci opatření, která by svým charakterem výrazně ovlivnila znečištění ovzduší v Olomouckém kraji. Uvedenou skutečnost potvrzuje vyrovnaná emisní bilance v letech 2003 a 2004.

3. VODA

Srážkové poměry

V roce 2004 spadlo na území Olomouckého kraje průměrně 674 mm srážek, což odpovídá 91 % srážkového normálu za období 1961–1990. V roce 2004 lze tedy toto území hodnotit jako srážkově normální. Srážkové úhrny během roku byly vzhledem ke srážkovým normálům jednotlivých měsíců velmi nevyrovnané. Srážkově nadnormální byly měsíce leden až březen a listopad. Srážkově podnormální byly měsíce květen, červenec, srpen a prosinec. Nejvíce srážek v roce 2004 spadlo v okrese Jeseník, průměrně 876 mm. Nejméně srážek spadlo v okrese Prostějov, průměrně 539 mm.

Nejvyšší denní úhrn v Olomouckém kraji byl zaznamenán 22. června v Litovli (68,3 mm).

Odtokové poměry

Odtokové poměry byly v roce 2004 na řekách této oblasti podprůměrné. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem (Q_a) za období 1931–1980 dosáhla řeka Bělá v Mikulovicích 95 % Q_a , Desná v Šumperku 81 % Q_a , Morava v Raškově 83 % Q_a , Morava v Moravičanech 74 % Q_a , Morava v Olomouci 78 % Q_a , Moravská Sázava v Lupěném 70 % Q_a , Třebůvka v Lošticích 80 % Q_a , Oskava v Uničově 77 % Q_a a Bečva v Dluhonicích 84 % Q_a .

Rozložení odtoku bylo během roku nerovnoměrné. Nejvodnějšími měsíci v uváděných profilech byly březen a únor, naopak nejsuššími srpen a září. Minimální průtoky na úrovni 364denních vod se vyskytly na Desné v Šumperku, Moravě v Moravičanech i Olomouci, Moravské Sázavě v Lupěném, Bečvě v Dluhonicích a Oskavě v Uničově, a na úrovni 355denních vod na Bělé v Mikulovicích, Moravě v Raškově, a Třebůvce v Lošticích.

Povodně se v Olomouckém kraji vyskytly v lednu vlivem ledových jevů na Třebůvce v Lošticích, kde byl dosažen II. stupeň povodňové aktivity (SPA) a průtoky pod 1letou vodou, a na Moravské Sázavě, kde byl naměřen III. SPA a 5leté vody.

V únoru se povodně vyskytly jako důsledek kombinace tání sněhu a deštových srážek. I. SPA byl dosažen na Třebůvce v Lošticích, kde průtoky nedosahovaly úrovně 1letých vod a na Moravě v Olomouci s průtoky na úrovni 1leté vody. II. SPA a průtoky na úrovni 1letých vod byly naměřeny na Moravě v Moravičanech. Na Moravské Sázavě v Lupěném dosáhly průtoky úrovně 20leté vody, což odpovídá III. SPA.

V březnu byly zaznamenány na Třebůvce (Loštice), a Moravě (Olomouc a Moravičany) pouze lokální a méně významné povodně, kdy povodňová aktivita dosáhla I. stupně a průtoky nepřesáhly 1leté vody.

V červnu došlo na Třebůvce v Lošticích k menší povodňové epizodě (I. SPA).

V srpnu vlivem přivalových srážek došlo na Třebůvce v Lošticích ke zvýšení průtoků na úroveň 1/2letých vod a II. SPA.

Podzemní vody

V roce 2004 byly hladiny podzemních vod v průměru o 7 cm nižší než je dlouhodobý průměr období 1971–1990. Maximálních stavů bylo dosaženo v dubnu, kdy hladiny podzemních vod byly o 24 cm vyšší než je dlouhodobý průměr období 1971–1990. Pak dochází k poklesu hladin až do září, kdy se projeví minimální stavy (44 cm pod dlouhodobým průměrem). Od září až října dochází k mírnému vzestupu hladin.

U pramenů bylo maximální vydatnosti dosaženo v dubnu (180 % dlouhodobého průměru 1971–1990), minima v lednu (44 % dlouhodobého průměru).

Jakost podzemních vod

Ve státní síti jakosti podzemních vod bylo v tomto kraji v roce 2004 sledováno 21 objektů podzemních vod, na kterých bylo odebráno celkem 42 vzorků. Lokální překročení normativu B bylo zjištěno u ukazatele NH_4^+ u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele Cl^- u 4 vzorků ve 2 lokalitách, u ukazatele Al u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele Ni u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele chlorethenu u 2 vzorků v 1 lokalitě, u ukazatele cis-1,2-dichlorethenu u 2 vzorků ve 2 lokalitách, u ukazatele trichlorethenu u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele benzo(b)fluoranthenu u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele benzo(g,h,i)perylenu u 1 vzorku v 1 lokalitě a u ukazatele indeno(1,2,3-cd)pyrenu u 1 vzorku v 1 lokalitě. Normativy C byly překročeny u ukazatele Cl^- u 2 vzorků v 1 lokalitě, u ukazatele cis-1,2-dichlorethenu u 2 vzorků ve 2 lokalitách, u ukazatele trichlorethenu u 3 vzorků ve 2 lokalitách, u ukazatele tetrachlorethenu u 2 vzorků v 1 lokalitě, u ukazatele chrysenu u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele benzo(a)pyrenu u 1 vzorku v 1 lokalitě a u ukazatele benzo(k)fluoranthenu u 1 vzorku v 1 lokalitě. Koncentrace NO_3^- přesahující limit pro pitnou vodu (50 mg.l^{-1}) byla naměřena u 1 vzorku v 1 lokalitě.

3.1 Zásobování pitnou vodou

Zásobování pitnou vodou se uskutečňuje převážně z podzemních zdrojů (Kvartér řeky Moravy). Kvalita vody u zdrojů hromadného zásobování vesměs vyhovuje ČSN 757111 a vyhlášce MZ č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah její kontroly (vyhláška nahradila s účinností od 1. 5. 2004 původní vyhlášku č. 376/2000 Sb.), jen ve výjimečných případech nevyhovují ukazatele antropogenního znečištění. Využití vodních zdrojů stagnuje a nedosahuje v průměru ani 75 % jejich vydatnosti.

Zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu je celkem 87,2 % obyvatelstva Olomouckého kraje. Další nárůst se očekává s předpokládaným rozšiřováním vodovodů pro veřejnou potřebu v dalších obcích (např. postupným dobudováním vodovodu Pomoraví). Největšími provozovateli vodovodní sítě v kraji jsou velké vodárenské společnosti – Středomoravská vodárenská společnost, a. s. Olomouc, Vodovody a kanalizace Přerov, a. s., Vodovody a kanalizace Prostějov, a. s., Šumperská provozní vodohospodářská společnost Šumperk, a. s. a Vodovody a kanalizace Jesenicka, a. s.

Ztráty vody ve vodovodní síti činí 22,1 %, tj. oproti minulému roku došlo k jejich snížení. Výhledově je počítáno s jejich dalším postupným snižováním, které umožní postupná výměna starých nevyhovujících rozvodů.

Tabulka 2: Výroba a užití pitné vody

	2004
Objem vyrobené pitné vody (mil. m ³)	36,526
Počet obyvatel zásobených vodou z veř. vodovodů	554 216
Ztráty vody ve vodovodních sítích (%)	22,100

Zdroj: ČSÚ

3.2 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

V Olomouckém kraji jsou vyhlášeny 3 chráněné oblasti přirozené akumulace vod a oproti roku 2003 nedošlo k žádné změně. Celková rozloha těchto oblastí činí 23,8 % rozlohy kraje.

Tabulka 3: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Název chráněné oblasti přirozené akumulace vod	Plocha (km ²)	Podíl na ploše kraje (%)
Kvartér Moravy	571,1	11,1
Jeseníky	456,0	8,8
Žamberk-Králíky	201,0	3,9

Zdroj: VÚV T.G.M.

3.3 Stav povrchových vod, přehled největších znečišťovatelů

V tomto kraji bylo sledováno 19 profilů na řekách Morava, Bečva, Moravská Sázava, Desná, Bělá, Branná, Bystřice, Oskava, Třebůvka, Valová, Zlatý potok.

Ve skupině A dosáhly NL 105 °C V. třídy na profilech Bečva–Dluhonice a Morava–Kojetín, IV. třídou byly ohodnoceny u tohoto ukazatele profily Oskava–Pňovice, Třebůvka–Loštice a Valová–Polkovice. Veškerý fosfor dosáhl IV. třídy na profilech toků Valová, Třebůvka, Oskava, Bystřice a na Moravě v Kojetíně. V. třída pro amoniakální dusík byla zjištěna na profilech Oskava–Uničov a Valová–Polkovice.

Ve skupině B pouze trichlormethan na profilu Morava–Olomouc dosáhl třídy III., všechny ostatní látky této skupiny na všech šesti sledovaných profilech dosahovaly třídy I. a II.

Z kovů a metaloidů dosahovaly kadmium, zinek a veškeré železo na Zlatém potoce třídy IV. Ve stejné třídě byl zařazen zinek na profilu Morava–Kojetín a veškeré železo na profilu Valová–Polkovice.

Jedinou V. třídou ve skupině D byly hodnoceny termotolerantní koliformní bakterie na profilu Zlatý potok–Jarnoltovka. IV. třídy dosáhly enterokoky a

chlorofyl na profilu Bečva–Dluhonice a chlorofyl v profilech Morava–Kojetín a Oskava–Přovice.

Největšími znečišťovateli v kraji stále zůstávají města Olomouc, Přerov, Hranice, Prostějov a Šumperk (výusti z čistíren odpadních vod – ČOV). Průmysloví znečišťovatelé (Precheza Přerov, Farmak Olomouc, LG Philips Hranice, Olšanské papírny) jsou až na dalších místech.

Tabulka 4: Procentní zastoupení profilů státní sítě jakosti vod v třídách jakosti vod podle skupin ukazatelů

Skupiny ukazatelů	A	B	C	D
Počet měřených profilů	19	6	19	19
Třída jakosti	%			
I	0	33	5	5
II	16	50	21	26
III	47	17	53	47
IV	16	0	21	16
V	21	0	0	5

Vysvětlivky:

Skupiny ukazatelů: A – Obecné fyzikální a chemické ukazatele, B – Specifické organické látky, C – Kovy a metaloidy, D – Mikrobiologické a biologické ukazatele

Třídě jakosti: I – Neznečištěná voda, II – Mírně znečištěná voda, III – Znečištěná voda, IV – Silně znečištěná voda, V – Velmi silně znečištěná voda

Zdroj: ČHMÚ

3.4 Odpadní vody

V domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu bydlelo v roce 2004 cca 72,6 % obyvatel kraje. V domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu s koncovkou na ČOV to bylo 64,9 % obyvatel kraje. U největších ČOV v kraji byly v minulosti dokončeny rekonstrukce a intenzifikace, což se projevilo snížením množství vypouštěného znečištění do povrchových vod. Další rekonstrukce probíhají např. u ČOV Mohebnice, Kojetín, jiné se připravují (např. Šternberk, Lipník n. B., Jeseník, Olšany).

Tabulka 5: Vypouštěné odpadní vody (mil. m³)

	2004
Odpadní vody vypouštěné do vod povrchových	54,251
Odpadní vody vypouštěné do veřejných kanalizací	30,598
z toho: čištěné na ČOV (bez srážkových vod)	29,366
Odpadní vody čištěné na ČOV (vč. srážkových vod)	52,825

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 6: Obyvatelé, bydlící v domech napojených na veřejnou kanalizaci

	2004
Počet obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	461 177
z toho: napojených na veřejnou kanalizaci s koncovou ČOV	412 125

Zdroj: ČSÚ

Významné akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách ukončené v roce 2004

Do trvalého provozu byla v roce 2004 uvedena ČOV Zábřeh a Uničov, do zkušebního provozu byla v roce 2004 uvedena ČOV Litovel, dále byla povolena VI. etapa rekonstrukce ČOV Šumperk. Zahájena byla výstavba velkých vodohospodářských investic financovaných z fondů EU – ISPA I – dostavba kanalizační sítě ve městě Olomouci a na Jesenicku z fondu ISPA II – „Pitná voda a odpadní voda regionu Jeseník“, jejímž realizátorem je VaK Jesenicka, a. s.

3.5 Havárie

V roce 2004 bylo v kraji registrováno celkem 14 havárií, z toho 9 případů řešila ČIŽP Olomouc, ostatní řešily příslušné vodoprávní úřady obcí s rozšířenou působností. Nejvýznamnější havárií na povrchových vodách v roce 2004 byl úhyn ryb v rybníku v Křelově, který nastal v samém závěru roku. Byl způsoben nedostatkem kyslíku ve vodě. Dalším případem havárie byla dopravní nehoda u Šternberka, při které uniklo z přepravní cisterny na komunikaci cca 3,5 t kondenzovaného mléka. Dále byl v roce 2004 zaznamenán únik technologické vody z České droždářenské, a. s. do vodního toku Bystřice, který byl zapříčiněn technickou závadou na kanalizaci. Havarijní únik pěny do koupele v množství cca 200 l do vodního toku Bystřice přes obecní ČOV byl šetřen v objektu velkoskladu LIDL v Bystrovanech, úhyn ryb nebyl zaznamenán. Při přepravě palety s pěnou došlo k jejímu poškození a následnému spláchnutí rozlité pěny do areálové kanalizace.

Tabulka 7: Havarijní úniky závadných látek

	2004
Počet havarijních úniků celkem	14
- do vod podzemních	1
- do vod povrchových	8
z toho úniky: - ropných látek	3
- těžkých kovů	0
- chlorovaných uhlovodíků	0

Zdroj: KÚ, ČIŽP

4. PŮDA

Ochrana půdního fondu patří k základní principům strategie trvale udržitelného rozvoje.

Zemědělská půda tvoří 53,5 % z celkové výměry kraje. Oproti roku 2003 klesla výměra zemědělské půdy o 379 ha, z toho výměra orné půdy o 211 ha a výměra trvalých travních porostů o 163 ha. Největší úbytek zemědělské půdy v roce 2004 byl způsoben zábory půdy pro výstavbu průmyslových a obchodních komplexů a pro dopravní stavby.

Přes pokračující trend zatravňování zemědělských půd podporovaný veřejnými finančními prostředky je průměrné zornění zemědělské půdy v Olomouckém kraji velmi vysoké, představuje 75 %. V severních oblastech kraje je patrný významnější pokles intenzity zemědělské výroby spočívající v uplatňování mimoprodukčních funkcí půdy a zemědělství. Pozitivním trendem je rovněž nárůst výměry lesní půdy (45 ha oproti roku 2003) a vodních ploch (19 ha).

Vodní a větrná eroze na zemědělských půdách je řešena agrotechnickými opatřeními, případně technickými opatřeními, která jsou realizována převážně v rámci komplexních pozemkových úprav.

Obsah rizikových prvků v zemědělských půdách monitoruje průběžně od roku 1992 ÚKZÚZ. Výsledky jsou vedeny v databázi Registr kontaminovaných ploch.

Tabulka 8: Bilance půdy a podíly z celkové výměry (stav k 31. 12. 2004)

Druh	2004	
	ha	%
Zemědělská půda celkem	276 081	53,5
z toho: - orná půda	208 298	40,4
- trvalé travní porosty	51 804	10,0
Nezemědělská půda celkem	239 811	46,5
z toho: - lesní půda	179 176	34,7
- vodní plochy	5 645	1,1
Celková výměra	515 892	100,0

Poznámka: % – uvádí se procentický podíl jednotlivých druhů půdy z celkové výměry půdy v kraji

Zdroj: ČÚZK

5. HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

V oblasti ochrany a využívání ložisek nerostných surovin nedošlo v roce 2004 proti předcházejícímu období k výraznějším změnám. Na území Olomouckého kraje se nachází 171 výhradních ložisek nerostných surovin, z nich 54 je těženo. Počtem výhradních ložisek jsou nejvíce zastoupeny stavební kámen (39 ložisek), šterkopísky (29 ložisek) a dekorační kámen (27 ložisek). Dále je na území kraje evidováno 14 ložisek cihlářských surovin, 14 ložisek vysoko-percentních vápenců, 13 ložisek vápenců ostatních, 9 ložisek grafitu, po třech ložiskách karbonátů pro zemědělské účely, dolomitu a cementářské korekční suroviny.

V současné době je v kraji velmi významná těžba vápenců (ložiska Hranice-Černotín, Vitošov). Regionální rámec přesahuje rovněž těžba kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu a těžba stavebního kamene (Haňovice, Bělkovice-Jívová, Lipník-Podhůra, Hrabůvka). Velmi významnou roli hraje v kraji rovněž produkce šterkopísků (ložiska Mohelnice, Náklo, Tovačov, Hustopeče nad Bečvou, Grygov, Krčmaň). Těžba cihlářských surovin probíhá v regionálním měřítku (Nasobůrky-Janovice, Olomouc-Nová Ulice, Hranice).

Nejvýznamnějším zásahem do půdního fondu při těžbě nerostných surovin v kraji je těžba šterkopísků z náplavů řeky Moravy a Bečvy. V této oblasti, vzhledem k hladině podzemní vody, vede těžba ke ztrátě půdního profilu v bonitní kategorii I.–II. (okolo 30 %). Část pozemků dotčených těžbou je zpět vrácena rekultivacemi k novému použití.

K dalším střetům zájmů dochází mezi územními systémy ekologické stability (ÚSES) a vymezením ložisek nerostných surovin. Prvky ÚSES nadregionálního a regionálního významu pokrývají cca 75 % území Olomouckého kraje. Na nadregionální biokoridor povodí Moravy jsou vázána nejvýznamnější ložiska písků a šterkopísků (např. Dubicko-Háj, Grygov-Tážaly, Hulín, Mohelnice-Moravičany, Tovačov a další).

Závažné střety zájmů vznikají na území chráněných krajinných oblastí (CHKO) – CHKO Jeseníky a Litovelské Pomoraví. V rámci CHKO Jeseníky se nachází celkem 13 ložisek a prognózních zdrojů, střetovými plochami jsou hlavně plochy dvou činných ložisek (Bukovice a Ondřejovice), jejichž vliv na CHKO Jeseníky je minimální. Do prostoru CHKO Litovelské Pomoraví jsou soustředěna významná ložiska šterkopísků (Mohelnice-Moravičany, Mohelnice 2, Štěpánov-Březce, Černovír, Mladeč-Víska, Černovír, Horka, Chomoutov).

Maloplošnými chráněnými územími je dotčeno 7 dobývacích prostorů (DP), z nichž jsou 3 v těžbě – DP Hranice, DP Mohelnice a DP Tovačov IV. Mimo to jsou dotčeny i bloky zásob těžených ložisek.

Z vodohospodářského hlediska je těžba surovin především limitována na území chráněných oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV), pásmy hygienické ochrany vodních zdrojů a s ochrannými pásmy přírodních léčivých a lázeňských zdrojů. Celkově se v kraji Olomouc na územích CHOPAV nachází 123 bloků zásob ložisek nerostných surovin.

V souvislosti s pásmem hygienické ochrany (PHO) je na Olomoucku jedním z nejvíce diskutovaných střetů provoz lomu Měrotín-Skalka. K nejvýraznějším střetům těžebních a vodohospodářských zájmů na Přerovsku dochází v prostoru šterkovišť s intenzivní těžbou v Tovačově (Tovačov I, Tovačov II a Tovačov III), kde je zároveň čerpána voda z místních šterkovišť pro pitné účely. Na Prostějovsku v současné době dochází ke střetům zájmů při těžbě stavebního kamene v Rozstání, kde se ložisko nachází ve vnějším PHO 2. stupně. Na Šumpersku jsou ve střetu s PHO 2. stupně ložiska Dubicko-Háj, Leština, Nemilka a těžené ložisko Zábřeh-Račice.

Na území Olomouckého kraje se nachází 10 území s vyhlášenou či připravovanou ochranou přírodních léčivých a lázeňských zdrojů (minerální vody, termální a léčivé slatiny). Významné využívané ložisko ostatního vápence a cementářské a korekční sialitické suroviny Hranice-Černotín zasahuje do ochranného pásma minerálních pramenů Lázně Teplice nad Bečvou. Některé významné prognózní zdroje stavebních surovin, včetně nevýhradních ložisek šterkopísků se nacházejí v ochranném pásmu přírodních léčivých zdrojů Horní Moštěnice na Přerovsku.

6. PŘÍRODA

Ke všem akcím krajinotvorných programů byla provedena terénní šetření, dále proběhlo několik desítek kontrol u akcí z minulých let.

V rámci Programu revitalizace říčních systémů (PRŘS) bylo v roce 2004 přijato a projednáno revitalizačním poradním sborem 18 investičních záměrů k žádostem z PRŘS, 50 žadatelů bylo vyzváno k aktualizaci investičních záměrů (IZ) pro rok 2004. Dále bylo projednáno 13 rozestavěných akcí (vyúčtování a terénní šetření), 7 kompletních žádostí pro rok 2004 (přičemž počet projednaných žádostí byl ovlivněn Pravidly MŽP pro PRŘS – možnost projednat žádost až po projednání aktualizovaných IZ v komisi na MŽP) a 7 žádostí o definitivní přiznání dotace.

V rámci podprogramu 215 117 bylo provedeno závěrečné vyhodnocení 3 akcí (kanalizace a ČOV Hrubčice-Otonovice, ČOV Čehovice, Kanalizace Malhotice) a stavebně byla ukončena 1 akce – kořenová ČOV a kanalizace Soběchleby-Šafranica.

Celková výše státních prostředků uvolněných v roce 2004 v rámci PRŘS (včetně akcí rozestavěných a prostředků na projektovou dokumentaci pro SOP ČR) činila přibližně 34 240 000 Kč.

V roce 2004 bylo v rámci Programu péče o krajinu (PPK) realizováno 80 akcí o celkovém finančním objemu 5 208 331 Kč.

Při realizaci péče o zvláště chráněná území (ZCHÚ) bylo využito i titulu D z PPK; na management území v kategorii Národní přírodní rezervace (NPR) a Národní přírodní památka (NPP) bylo u 27 akcí vynaloženo 1 155 743,50 Kč.

A dále z programového financování byly hrazeny 4 akce o celkových nákladech 130 232 Kč.

V rámci inventarizace národních kategorií maloplošných ZCHÚ proběhlo celkem 43 průzkumů v 15 MZCHÚ.

V roce 2004 pokračoval záchranný program kriticky ohrožené rostliny matizny bahenní v NPP Hrdibořické rybníky. Dále probíhal monitoring kriticky ohrožených taxonů mateřidouška vejčitá kraňská, potočnice drobnolistá, jelení jazyk celolistý a silně ohroženého druhu střevec pantoflíček. Četné zásahy ve prospěch druhové ochrany byly zajišťovány z PPK, např. podpora hnízdění silně ohroženého motáka lužního na Olomoucku, sečení orchidejových luk na Šternbersku.

Při přípravě podkladů pro soustavu Natura 2000 bylo dokončeno intenzivní mapování biotopů a doplňovalo se mapování některých zájmových druhů živočichů a rostlin. Byla dokončena příručka „Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000“.

Tabulka 9: Zvláště chráněná území (stav k 31. 12. 2004)

Kategorie	Celkem (počet)	Rozloha (ha)
Národní park (NP)	0	0
Chráněná krajinná oblast ¹⁾ (CHKO)	2	55 675
Národní přírodní rezervace (NPR)	11	3 144
Národní přírodní památka (NPP)	11	117
Přírodní rezervace (PR)	50	2 165
Přírodní památka (PP)	64	564
Ptačí oblast (PO)	4	87 450
Přírodní park	6	34 158

¹⁾ CHKO Litovelské Pomoraví, Jeseníky – část

Zdroj: Správy NP, AOPK ČR, KÚ

7. LESY

Poškození lesa abiotickými vlivy má klesající tendenci. Vítr nejvíce škodil na Šumpersku, Šternbersku a Prostějovsku a soustředěné nahodilé těžby se vyskytly na Jeseníku a Šumpersku. Na nahodilých těžbách se významně podílelo také sucho a mráz. Poškození imisemi, jak je dále uvedeno tabulkou rozvedeno a upřesněno, má stagnující až klesající tendenci. Pokud jde o poškození biotickými činiteli, gradaci kůrovce se podařilo podchytit (zvýšený stav pouze v NPR Kralický Sněžník a okolí, a v příhraniční oblasti s Moravskoslezským krajem a Vojenskými Lesy a statky, s. p. Lipník), ale byl registrován zvýšený výskyt obaleče a píďalek v okrese Olomouckém. Vysazený bobr evropský způsobuje poškození lužních lesů v oblasti Litovelského Pomoraví a na soutoku Moravy a Bečvy.

Tabulka 10: Kategorizace lesů (ha)

Kategorie lesů	2004
Hospodářské	136 838
Ochranné	6 027
Zvláštního určení	32 731

Zdroj: MZe, ÚHÚL

Tabulka 11: Přehled vývoje poškození lesních porostů (komplexní poškození dle družicových snímků)

Plochy porostů v jednotlivých stupních poškození a mortality (%)	2004	
Jehličnaté porosty	0.	9,7
	0./I.	27,8
	I.	33,9
	II.	17,1
	III.a	6,6
	III.b–IV.	4,8
Listnaté porosty	0.	4,3
	0./I.	28,6
	I.	41,2
	II.	18,6
	III.a–IV.	7,3

Vysvětlivky: 0. – Zdravé porosty

Stupně poškození: 0./I. – První známky poškození, I. – Mírné, II. – Střední, III.a – Silné, III.b – Velmi silné, IV. – Odumírající porosty

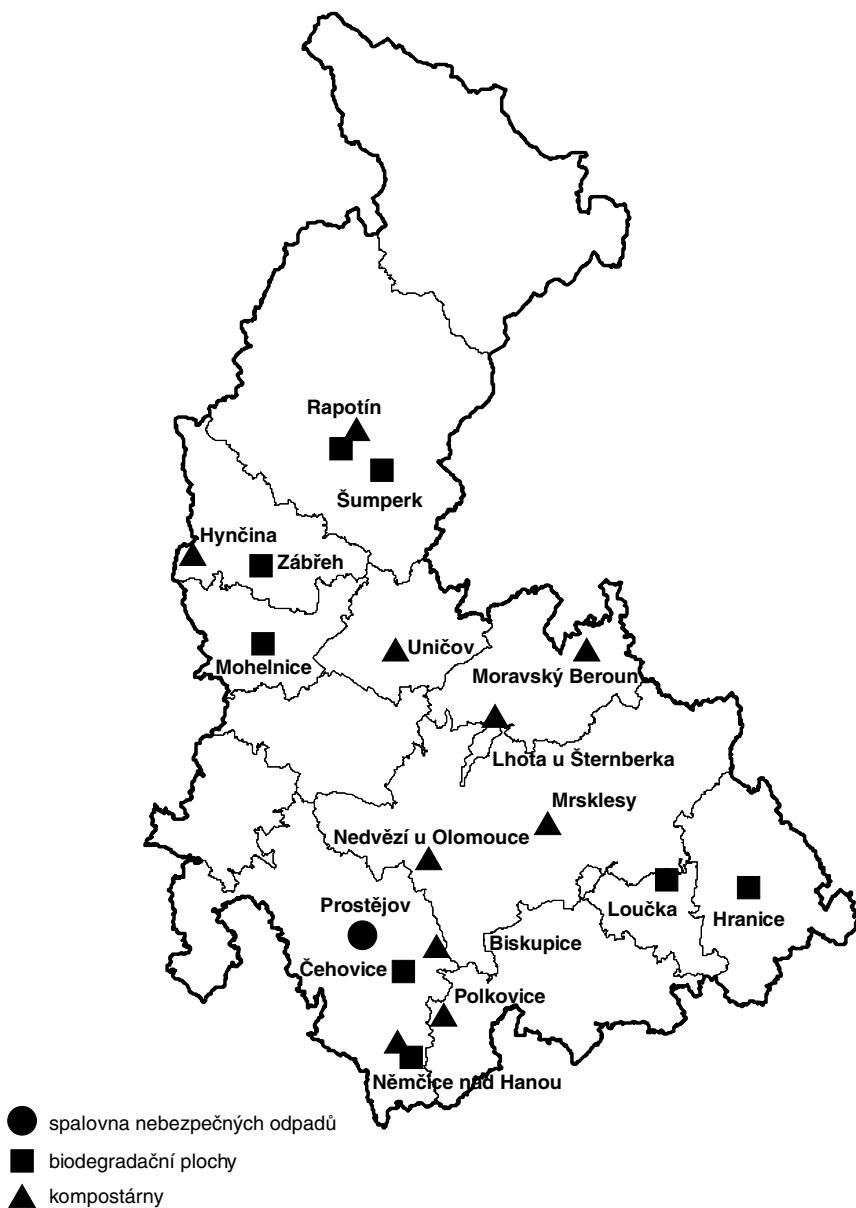
Zdroj: MZe, STOKLASA Tech.

8. ODPADY

V evidenčním období roku 2004 bylo zaznamenáno mírné zvýšení produkce odpadu v obou kategoriích – nebezpečný i ostatní – způsobené především mohutným nárůstem odpadů ze stavebních činností. Opačný trend se projevil u odpadů ze zemědělské a lesnické činnosti, kdy lze upozorovat pokles produkce těchto odpadů na polovinu ve srovnání s předchozím rokem resp. se projevuje tendence využívání vedlejších zemědělských produktů způsobem jako hnojivo nebo palivo. Podíl produkce komunálních odpadů byl oproti roku 2003 vyšší, zejména lze vysledovat účinnější separaci vytríděných složek komunálních odpadů. U ostatních skupin odpadů řazených dle Katalogu odpadů nedošlo k jednoznačnému nárůstu či poklesu jejich produkce. I přes potěšující trend zvyšování podílu využitých odpadů je neustále převažujícím způsobem nakládání s odpady skládkování. Podíl spalovaných odpadů je neustále nízký, vzhledem k omezenému množství zařízení ke spalování odpadů. Situace v oblasti nakládání s autovraky je pozitivní ve smyslu postupného rozšiřování sítě nakládání s vyřazenými vozidly. Problémem nadále zůstává nakládání s odpady v rámci provádění terénních úprav, kdy nelze objektivně zhodnotit zda nedochází k ukládání jiných než odsouhlasených odpadů v požadované kvalitě. Přetrvávají i nadále potíže s černými skládkami, v nezanedbatelné míře dochází k nežádoucímu ukládání odpadů do volné krajiny.

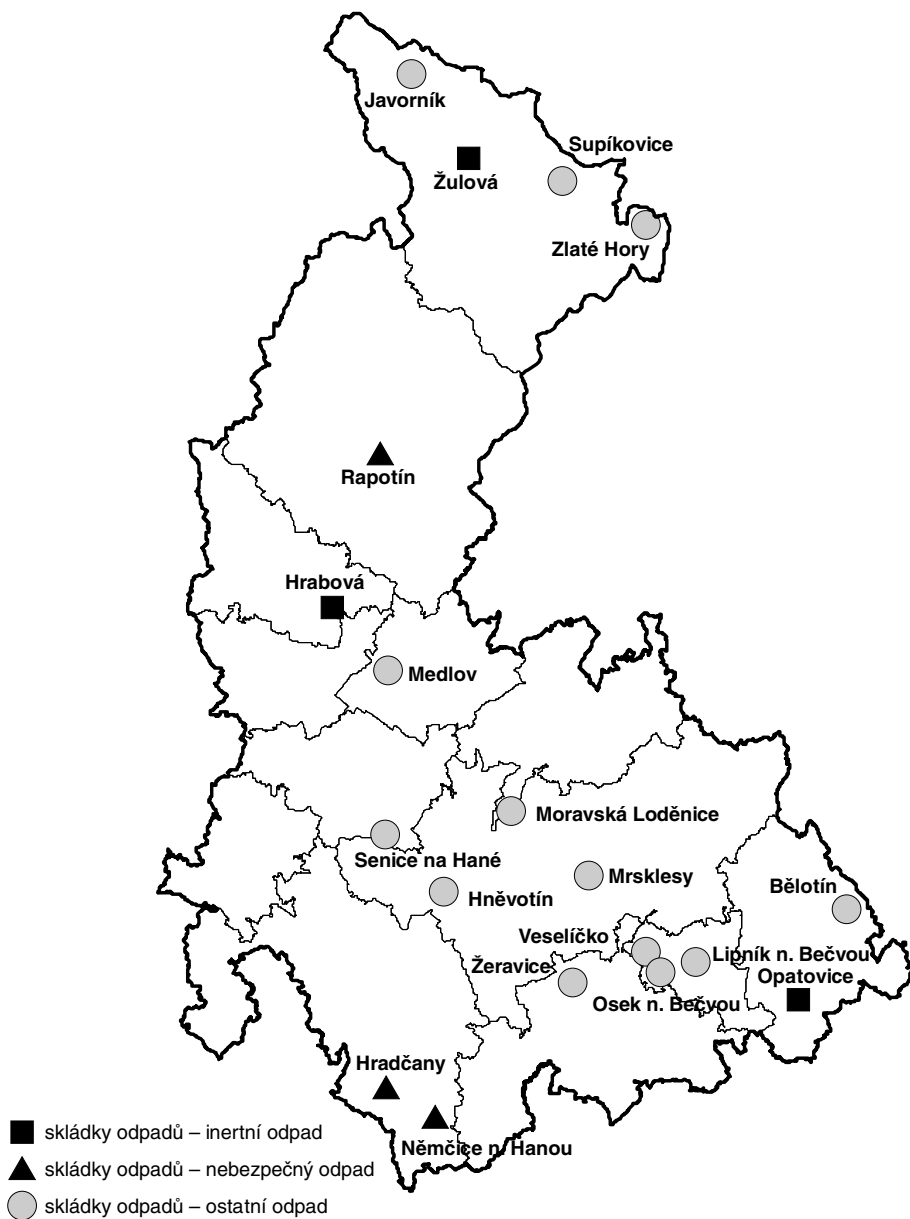
V roce 2004 byl dokončen v návaznosti na předcházející rok projekt Operačního programu Olomouckého kraje, jehož účelem bylo posílení primárního sběru separovaných složek v rámci obecních systémů nakládání s komunálními odpady formou finanční pomoci obcím. Ve sledovaném období byl zpracován a schválen plán odpadového hospodářství Olomouckého kraje, jehož závazná část byla vyhlášena dne 20. 10. 2004 obecně závaznou vyhláškou kraje. Tento strategický dokument, zpracovaný na dobu 10 let je podkladem pro zpracování plánu odpadového hospodářství původců spadajících do působnosti kraje.

Obrázek 2: Rozmístění spaloven, zařízení na biologickou dekontaminaci a kompostování odpadů v roce 2004

Zdroj: KÚ, MŽP

Obrázek 3: Rozmístění skládek odpadů v roce 2004

Zdroj: KÚ, MŽP

Tabulka 12: Produkce a nakládání s odpadem (tis. t)

	2004	
	O	N
Produkce odpadu celkem	1 969,8	105,4
Úprava nebo využití odpadu	735,5	8,3
Odstranění skládkováním	381,9	51,8
Odstranění spalováním	0,1	0,7

O – ostatní odpad, N – nebezpečný odpad

Zdroj: VÚV T.G.M. - CeHO, KÚ

Tabulka 13: Provozované skládky odpadů

	2004
Počet provozovaných skládek celkem	20
v tom: - skládky skupiny S – IO	3
- skládky skupiny S – OO	14
- skládky skupiny S – NO	3

Zdroj: KÚ, VÚV T.G.M. - CeHO

Stavby pro odpadové hospodářství ukončené v roce 2004

Do provozu nebyla uvedena žádná významná zařízení pro využívání a odstraňování odpadů. Využívání a odstraňování odpadů na území Olomouckého kraje pokrývají stávající kapacity již existujících zařízení.

Aktuální seznam zařízení k nakládání s odpady (dle § 14 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech) lze nalézt na webové stránce Olomouckého kraje: <http://www.kr-olomoucky.cz> – v rubrice Životní prostředí a zemědělství > Odpadové hospodářství.

9. STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

Ke starým ekologickým zátěžím na území Olomouckého kraje patří zejména staré skládky, kterým byly stanoveny zvláštní podmínky nebo které byly využívány bez povolení k ukládání odpadů po účinnosti zákona č. 238/1991 Sb., o odpadech. Z hlediska kvantitativního je možno tyto zátěže z převážné většiny hodnotit jako lokální.

Další skupinu starých ekologických zátěží představují objekty a areály bývalých průmyslových podniků. Tyto zátěže jsou sanovány na základě smluv s Fondem národního majetku ČR.

V současné době probíhají sanační práce na území Olomouckého kraje v následujících lokalitách:

- Sigma Lutín, a. s. v konkurzu, MORA MORAVIA, a. s. Hlubočky-Mariánské údolí a Šternberk, bývalý areál ETA, a. s. Litovel (nový vlastník Head

Sport, s. r. o. Litovel), VELAMOS, a. s. Sobotín a VELAMOS, a. s. Zlaté Hory v konkurzu, UNEX, a. s. Uničov, Siemens Elektromotory, s. r. o. Mohelnice, EKOZIS, spol. s r. o. Praha v lokalitě Vikýřovice, sanace v areálu ČSAD Ostrava na ulici Rolsberská, DS PHM Benzina Vikýřovice a sanace havárie v katastrálním území Zvole v místě bývalé čerpací stanice PHM, s. p. Benzina v likvidaci, MEP Postřelmov, a. s.

- Sanační práce dále probíhají na železničních stanicích ČD DKV v lokalitách Olomouc, Hanušovice, Šumperk, Lipová lázně. Většinou se jedná o odstraňování nepolárních extrahovatelných látek (NEL) z podzemních vod.

10. DOPRAVA

Silniční síť kraje je tvořena silnicemi I., II. a III. třídy a rychlostními silnicemi v celkové délce 3 556 km.

V roce 2005 probíhá celostátní sčítání dopravy.

Z průzkumů silniční síť ve vlastnictví Olomouckého kraje vyplývá, že silnice II. a III. třídy jsou z hlediska údržby a oprav dlouhodobě podfinancované. Vnitřní dluh je odhadnut na 7,5 až 12 mld. Kč a řešení je dlouhodobou záležitostí. Pro rozsáhlejší modernizaci silnic II. a III. třídy si Olomoucký kraj půjčí od Evropské investiční banky 900 mil. Kč na akce, které budou realizovány v období 2006–2008.

Dopravně nejzatíženějšími úseky silnic v kraji jsou silnice I. třídy – intenzita dopravy dosahuje 30–35 tis. vozidel. Po dokončení stavby části obchvatu města Olomouce došlo k mírnému poklesu intenzity vozidel na silnici I/35 – ul. Velkomoravské (cca o 25 %). Po úplném dokončení obchvatu Olomouce směrem na Mohelnici se intenzita dopravy přes město sníží o dalších 25 %.

Pro zlepšení životního prostředí obyvatel měst a obcí v průjezdním úseku silnic II. a III. třídy se pokračuje s realizací protihlukových opatření odsouhlasených Krajskou hygienickou stanicí Olomouckého kraje. Letos jsou prováděna protihluková opatření v Prostějově, Přerově, Litovli a Zábřehu.

Pro zlepšení dopravního napojení na Polskou republiku kromě již dokončené stavby silnice z Vidnavy na hraniční přechod směr Kalków, zahájil Olomoucký kraj v roce 2005 výstavbu silnic k hraničním přechodům Nová Seninka–Nowa Morawa a Travná–Ladek Zdrój. Dále se připravuje oprava silnic k hraničním přechodům Bernartice–Dziewietlice, Bílá Voda–Zloty Stok, Zlaté Hory–Konradow. Financování se předpokládá ze zdrojů evropské iniciativy INTERREG IIIA.

Olomoucký kraj pokračuje dílčími kroky na rozšiřování Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje do dalších oblastí svého území. Tento systém má za cíl zkvalitnit a zatraktivnit přepravu cestujícím, zejména nabídkou jednotného jízdního dokladu a jednotných přepravních podmínek u všech dopravců začleněných do systému. Výsledným efektem je posílení konkurence-

schopnosti veřejné dopravy vůči individuální dopravě. Území celého kraje je uspořádáno do dopravně-tarifních zón, z nichž většina je již zprovozněna.

Tarif IDSOK nabízí pravidelným cestujícím cenově výhodné předplatní jízdní doklady. Degresivní konstrukcí ceny předplatních jízdních dokladů se cestujícímu nabízí další motivační složka k preferenci veřejné dopravy před IAD. Zavedením zlevněného žakovského jízdného se rozsah jízdních výhod ještě rozšířil.

System se v jednotlivých realizačních etapách rozšiřuje, nyní je připravovaná k integraci trať 292 dopravce České dráhy, a. s. Tento krok umožní cestujícímu přestup mezi jednotlivými systémy autobusové a železniční dopravy. Současně dojde ke zcelení dopravní nabídky v území okresu Jeseník. Na jeden jízdní doklad zde bude možné cestovat veškerou regionálně významnou dopravou.

11. ČINNOST KRAJE V OBLASTI PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Stav ovzduší v Olomouckém kraji je sledován prostřednictvím imisního monitoringu měřicích stanic. Krajské město Olomouc a okresní města Přerov, Šumperk a Prostějov patří v Olomouckém kraji mezi nejvíce imisně zatížené lokality. Největším producentem znečištění (NO_x , CO a C_xH_y) a současně jedním z největších problémů v oblasti ochrany ovzduší na území Olomouckého kraje, jsou mobilní zdroje znečišťování ovzduší (silniční doprava). V kapitole 10. Doprava jsou uvedeny nejzatíženější úseky silnic I. třídy v Olomouckém kraji. Nejvíce tuhých látek emitují do ovzduší malé zdroje a nejvíce emisí SO_2 velké a zvláště velké zdroje. Významný podíl na snižování emisí znečišťujících látek mají ve smyslu právní úpravy na úseku ochrany ovzduší opatření u zdrojů znečišťování ovzduší (plány snižování emisí a plány zavedení zásad správné zemědělské praxe). Specifickým problémem Olomouckého kraje je zatížení imisemi jemné frakce tuhých látek PM_{10} (problematikou se zabývá „Program snižování emisí a imisí znečišťujících látek v ovzduší Olomouckého kraje“).

V roce 2004 zpracoval Olomoucký kraj Koncepti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Olomouckého kraje a Koncepti ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje.

12. AKTIVITY NEZISKOVÉHO SEKTORU V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

V roce 2004 byly v rámci Operačního programu Olomouckého kraje podpořeny projekty neziskového sektoru v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, a to v celkovém objemu 1 435 240 Kč.

13. PRIORITNÍ PROBLÉMY V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Olomoucký kraj zřídil v roce 2004 „Fond na podporu výstavby vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje“, z jehož prostředků budou jednotlivým obcím poskytovány dotace z rozpočtu kraje na výstavbu a modernizaci ČOV a kanalizací, na výstavbu a modernizaci vodovodů a úpraven vod a obnovu environmentálních funkcí území. Dotace budou z tohoto fondu poskytnuty žadatelům poprvé v roce 2005.

Velkým problémem v kraji jsou některé dosud nedokončené sanace starých ekologických zátěží, u kterých hrozí nebezpečí znečištění zdrojů pitné vody sloužící pro hromadné zásobování.

Dalším problémem je včasné zajištění odkanalizování a čištění odpadních vod u aglomerací nad 2 000 EO pro splnění závazku ČR vůči ES v rámci naplnění Směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod, a to zejména pro svou velkou finanční náročnost.

V rámci projektu TRANSCAT (Integrované vodní hospodářství přeshraničních povodí) pokračoval Olomoucký kraj ve spolupráci s Polskou republikou (Opolským vojvodstvím) na systému podpory při rozhodování ve vodním hospodářství. Projekt je zaměřen na identifikaci, časovou a prostorovou analýzu sociálních, ekonomických a environmentálních problémů při využívání vodních zdrojů v povodí řeky Bělé. Dále se zabývá i nesoulady vyplývajícími z rozdílnosti české a polské legislativy pro oblast vodního hospodářství. Smyslem projektu je optimalizace a integrace vodního hospodářství, zavedení hospodaření s vodou v povodí bez ohledu na správní členění, vyřešení přeshraničních konfliktů vyplývajících z rozdílné legislativy, podpora udržitelné spotřeby vody, snižování negativních dopadů nejednotného způsobu v hospodaření s vodou a vytvoření vhodných nástrojů k řešení výše zmíněných problémů, včetně nalezení vhodných komunikačních kanálů.

Vybrané ukazatele roku 2004 pro porovnaní stavu životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Ukazatel	Jednotka	Kraj							
		Hl. m. Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	
Rozloha	km ²	496,08	11 014,64	10 057,31	7 561,07	3 315,53	5 334,89	3 163,00	
Počet obyvatel	obyvatel	1 165 617	1 137 748	625 421	549 216	303 722	820 619	427 395	
Hustota obyvatele	obyvatel.km ⁻²	2 349,70	103,30	62,20	72,60	91,60	153,80	135,10	
Emise celkem (TL, SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃) z toho - tuhé znečišťující látky	t	75 840,00	185 780,00	99 790,00	86 440,00	51 730,00	218 640,00	44 260,00	
- SO ₂	t.km ⁻²	152,88	1,687	9,92	11,43	15,60	40,98	13,99	
- NO _x	t.km ⁻²	6,67	1,00	0,72	0,71	0,66	1,26	0,93	
- VOC	t.km ⁻²	6,65	2,50	1,23	1,62	5,18	13,49	1,41	
- CO	t.km ⁻²	43,42	3,84	1,95	3,95	1,95	13,99	2,23	
- NO _x	t.km ⁻²	23,95	2,70	1,36	1,94	1,79	4,51	2,60	
- CO	t.km ⁻²	71,58	5,95	3,51	3,98	3,47	7,00	6,00	
Výrobená pitná voda	m ³ .obyvatel ⁻¹	117,04	44,21	61,89	65,02	80,95	84,07	76,26	
Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů	%	99,90	82,00	91,50	80,80	97,80	96,10	88,40	
Ziraty vody ve vodovodní síti	%	26,60	20,70	21,50	17,90	15,00	25,50	28,00	
Chráněné oblasti přirozené akumulace vody	% z celkové rozlohy kraje	0,00	13,50	22,90	3,70	53,30	33,20	64,90	
Obyvatelé napojení na kanalizaci	%	99,50	61,00	87,30	75,10	91,40	81,00	68,10	
Obyvatelé napojení na kanalizaci s koncovou ČOV	%	99,50	60,30	73,80	68,70	90,50	75,90	61,80	
Množství odpad. vod (prům. i komun.) vypuštěných:									
- do vod povrchových	m ³ .obyvatel ⁻¹	120,05	57,28	104,16	94,48	118,13	77,92	83,05	
- do kanalizací	m ³ .obyvatel ⁻¹	72,90	41,78	62,10	57,84	56,34	50,82	44,06	
Počet havarijních úniků závadných látek		83	69	3	4	2	21	11	
Zemědělská půda	% z celkové rozlohy kraje	42,30	60,60	49,20	50,70	37,60	52,00	44,50	
Stupeň zornění zem. půdy	% z celkové rozlohy kraje	73,50	83,20	64,60	68,90	45,60	67,00	49,30	
Velkoplošná chráněná území	% z celkové rozlohy kraje	1,00	7,90	19,70	9,50	17,90	26,30	30,50	
z toho: - národní parky	% z celkové rozlohy kraje	0,00	0,00	3,40	4,60	0,00	1,50	3,70	
- chráněné krajinné oblasti	% z celkové rozlohy kraje	1,00	7,90	16,30	4,90	17,90	24,80	26,90	
Lesní porosty	% z celkové rozlohy kraje	9,50	27,10	36,60	38,60	42,50	29,30	42,70	
Produkce odpadu celkem	t.obyvatel ⁻¹	3,24	4,94	3,63	5,59	3,06	6,33	2,18	
- z toho: nebezpečný odpad	t.obyvatel ⁻¹	0,11	0,15	0,11	0,34	0,09	0,23	0,19	

Vybrané ukazatele roku 2004 pro porovnání stavů životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Ukazatel	Jednotka	Kraj							Moravskoslezský
		Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Zlímský	Olomoucký	Olomoucký	
Rozloha	km ²	4 758,24	4 518,60	6 925,55	7 066,74	3 963,76	5 158,92	5 535,05	
Počet obyvatel	obyvatel	546 995	505 193	517 282	1 122 391	591 287	635 449	1 258 588	
Hustota obyvatelstva	obyvatel.km ⁻²	115,00	111,80	74,70	158,80	149,20	123,20	227,40	
Emise celkem (TL, SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃) z toho - tuhé znečišťující látky	t	74 510,00	86 770,00	69 200,00	99 330,00	57 620,00	71 990,00	282 490,00	
- SO ₂	t.km ⁻²	15,66	19,20	9,99	14,06	14,54	13,95	51,04	
- NO _x	t.km ⁻²	0,94	1,01	0,76	0,71	0,90	0,95	1,80	
- VOC	t.km ⁻²	2,05	3,75	0,61	0,50	2,30	1,47	5,34	
- CO	t.km ⁻²	3,07	4,93	1,95	3,15	3,16	7,50	3,25	
Vyrobena pitná voda	t.km ⁻²	2,19	2,50	1,77	2,51	2,35	2,11	3,26	
Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů	m ³ .obyvatel ⁻¹	5,93	5,63	3,72	5,45	4,81	5,32	32,42	
Ziraty vody ve vodovodní síti	%	68,00	66,92	51,82	68,20	58,46	57,48	73,04	
Chráněné oblasti přírodné akumulace vody	%	90,80	96,30	88,30	93,90	87,60	87,20	95,60	
Obyvatelé napojení na kanalizaci s koncovou ČOV	% z celkové rozlohy kraje	24,00	19,20	17,50	16,90	18,30	22,10	15,60	
Množství odpad. vod (prům. i komun.) vypuštěných:	% z celkové rozlohy kraje	43,20	42,70	7,30	4,00	30,60	23,80	18,10	
- do vod povrchových	%	73,80	66,20	80,30	79,70	78,50	72,60	73,70	
- do kanalizací	%	64,30	61,30	61,10	73,00	67,30	64,90	63,40	
Počet havarijních úniků závadných látek	m ³ .obyvatel ⁻¹	106,36	85,29	80,42	64,51	73,39	85,37	82,67	
Zemědělská půda	m ³ .obyvatel ⁻¹	50,02	47,99	42,04	46,08	51,75	48,23	57,71	
Stupeň zornění zem. půdy	% z celkové rozlohy kraje	15	15	19	17	3	14	30	
Velkoplošná chráněná území	% z celkové rozlohy kraje	58,80	60,60	60,60	60,20	49,40	53,50	51,40	
z toho: - národní parky	% z celkové rozlohy kraje	69,20	73,40	77,40	83,60	64,40	75,40	62,70	
- chráněné krajinné oblasti	% z celkové rozlohy kraje	20,10	8,70	8,80	5,90	30,00	10,80	17,00	
Lesní porosty	% z celkové rozlohy kraje	5,20	0,00	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00	
Produkce odpadu celkem	% z celkové rozlohy kraje	14,90	8,70	8,80	5,00	30,00	10,80	17,00	
- z toho: nebezpečný odpad	% z celkové rozlohy kraje	30,30	28,80	29,90	27,30	38,90	34,00	34,30	
	t.obyvatel ⁻¹	1,55	2,07	3,27	3,48	1,52	3,27	5,37	
	t.obyvatel ⁻¹	0,11	0,09	0,12	0,11	0,06	0,17	0,35	

Zpracovalo: MŽP

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY
V ROCE 2004

OLOMOUCKÝ KRAJ

Kontaktní místo:
Ministerstvo životního prostředí
Tel.: 267 122 123
Krajský úřad Olomouckého kraje
Tel.: 585 508 111

28 stran

Praha 2005

ISBN 80-7212-376-9